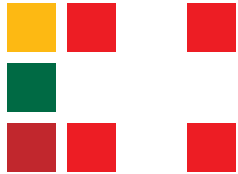

Naujienlaiškis apie Lietuvos ir Šveicarijos bendradarbiavimo programą Nr. 5

LIETUVOS IR ŠVEICARIJOS
BENDRADARBIAVIMO PROGRAMA

Mokymai Lietuvos akušeriams- ginekologams ir neonatologams: tokių šalyje dar nebuvo

Daugiau kaip 2 tūkst. gydytojų – akušerių-ginekologų, neonatologų, įvairių specialybių slaugytojų bei rezidentų – iš visos Lietuvos, siekdami gerinti praktinius įgūdžius teikti skubią pagalbą nėščiosioms, gimdyvėms ir naujagimiams, dalyvavo mokymuose, kurių teikiamą naudą pajus kiekvienas gyventojas.

Mokymuose, kurie vyko penkiomis temomis, 2015 m. didžiuosiuose šalies miestuose dalyvavo 2337 medicinos specialistai. Mokymais siekta pagerinti profesinę kvalifikaciją ir patobulinti modernių technologijų naudojimo įgūdžius. Projekto „Nėščiųjų, gimdyvių ir naujagimių sveikatos priežiūros gerinimas Lietuvoje“ vadovas, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninės (LSMUL) Kauno klinikų Akušerijos ir ginekologijos klinikos Gimdymo skyriaus vadovas prof. Mindaugas Kliučinskas teigė, kad siekiant įgyti reikiamų žinių reikėjo pasistengti: mokymai išskirtinai tuo, jog tai ne tik paskaitų klausymas ar teorinė informacija, – kiekvienas dalyvis prieš atvykdamas turėjo perskaityti elektroniniu būdu pateiktas metodines rekomendacijas, išlaikyti testą ir surinkti ne mažiau kaip 100 proc. teisingų atsakymų. Pasak profesoriaus, Lietuvoje dar nėra buvę, kad valstybinė programa

Lietuvos ir Šveicarijos bendradarbiavimo programos finansavimas skirtas 5 paramos sritims:

perinatologinės ir neonatologinės
sveikatos priežiūros gerinimas
24 ligoninės

energiją tausojančių technologijų
diegimas ligoninėse, įskaitant šildymo ir
vandens tiekimo, vėdinimo ir
kondicionavimo sistemų modernizavimą
21 ligoninė

fundamentaliųjų mokslinių tyrimų plėtra
11 mokslinių projektų,
Stipendijų fondas

parama Lietuvos NVO iniciatyvoms,
stiprinant bendruomenių organizacijas ir
jų bendradarbiavimą su vietos
savivaldos institucijomis
97 paprojektai

teismų sistemos modernizavimas
1 projektas

naujųjų paruošimą vežti, bendravimą su pacientais kritiniais atvejais. Į mokymus vyko visi norintys, kurie vėliau džiaugėsi tokią galimybę gavę. Panašaus pobūdžio projektai yra labai reikalingi, – įsitikinęs gydytojas.

Į mokymus Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose ir Panevėžyje atvykę specialistai buvo po mažas grupes išskirstyti prie manekenų: vieni dirbo, kiti jiems padėjo, tretieji vertino darbą – šitokiu būdu buvo sprendžiama kiekviena klinikinė situacija. Mokymų temos vyravo nuo „Konfliktų valdymo ir bendravimo su pacientais“ iki „Šiuolaikinės specializuotos akušerinės pagalbos“. Po kursų buvo laikomas egzaminas.

Universalios metodinės rekomendacijos – tiek medikams, tiek paprastiems žmonėms

Profesoriaus M. Kliučinsko teigimu, dar viena ypač svarbi jau įgyvendinta projekto veikla – 70 akušerijos ir neonatologijos diagnostikos bei gydymo metodinių rekomendacijų sukūrimas.

„Lietuvoje nėra viena medicinos sritis neturi taip išsamiai parengtų metodinių rekomendacijų, kokiomis dabar gali pasigirti akušerija ir neonatologija. Esame parengę 40 akušerijos ir 30 neonatologijos diagnostikos bei gydymo metodikų (jos paskelbtos Sveikatos apsaugos ministerijos internetinėje svetainėje), jas patvirtinę Vilniaus ir Kauno universitetai. Vadovautis šiomis metodinėmis rekomendacijomis turi visi, teikiantys akušerijos ir

neonatologijos paslaugas, nepriklausomai nuo ligoninės. Pagal šitas metodikas mus audituos, be to, jas gali pasiskaityti paprasti žmonės, siekiantys sužinoti, kaip teikiama kuri nors paslauga ir ką jie turi gauti. Ši, visos šalies mastu suvienodinta paslauga, – idealus projekto naudos pavyzdys“, – įsitikinęs projekto vadovas.

Kiekvieną metodiką sudaro 5 dalys: metodikos aprašas, procedūrų aprašas, įdiegimo aprašas, audito aprašas ir informacija visuomenei. Prie paskutinės dalies rengimo prisidėjo ir visuomenės nariai, kurių įžvalgomis vadovaujantis sukurtas

Į mokymus vyko visi norintys, kurie vėliau džiaugėsi tokią galimybę gavę. Panašaus pobūdžio projektai yra labai reikalingi

aiškios ir lengvai suprantamos rekomendacijos: visuomenei skirtą dalį parašė medikai, o peržiūrėjo Nacionalinis aktyvių mamų sambūris – tokiu būdu medicininių terminų nestokojantis tekstas tapo aiškus ir visiems suprantamas.

būty vykdoma remiantis tokiais aukštais reikalavimais.

Alytaus apskrities Stasio Kudirkos ligoninės Akušerijos ir ginekologijos tarnybos vyresnysis specialistas akušeris-ginekologas Eugenijus Tiškus teigė, kad pernai beveik visi jų ligoninės darbuotojai dalyvavo vienuose, o kai kurie – ir dvejuose kursuose.

„Mokymai buvo itin aukšto lygio, šiuolaikiški, profesionalūs, įgyvendinti pagal visuotinai priimtus standartus. Jų metu sužinojome ne tik apie naujųjų gaivinimą, bet ir apie skubią, specializuotą akušerinę pagalbą, sergančių

2006.02.27

Europos Komisija ir Šveicarijos Konfederacija pasirašė Susitarimo memorandumą.

2007.12.20

Tarp Lietuvos Respublikos ir Šveicarijos Konfederacijos pasirašytas dvišalis Pagrindų susitarimas, kuriuo sukurama Lietuvos ir Šveicarijos bendradarbiavimo programa.

2017.06.14

Visos paramos sutartys pagal Lietuvos ir Šveicarijos bendradarbiavimo programą jau pasirašytos, lėšos skirtos Lietuvai pagal Lietuvos ir Šveicarijos bendradarbiavimo programą turi būti panaudotos iki 2017 m. birželio 14 d.

Pagalba vaikams, sergantiems įgimtomis širdies ligomis

Nors Lietuvoje kasmet gimsta kone 300 naujagimių, turinčių širdies ydą – dažniausią iš įgimtų ligų, – apie įgintas ar įgytas širdies ligas visuomenė žino labai mažai. Mūsų šalies kardiologai ir kardiochirurgai atlieka itin sudėtingas operacijas, tačiau operuotų vaikų reabilitacijos ir gyvenimo kokybės gerinimo klausimai lieka tik asmeninis jų tėvų rūpestis. Siekiant pagerinti susidariusią situaciją, naudojamos Lietuvos ir Šveicarijos bendradarbiavimo programos Nevyriausybinų organizacijų fondo parama.

Įgimtos širdies ydos – anatominiai širdies ar stambiųjų kraujagyslių nukrypimai nuo normos, trikdančys kraujotaką: jie susidaro prieš gimimą, o išaiškėja vėliau. Išsivysčiusiose šalyse sergančiųjų įgimtomis širdies ligomis yra daugiau negu įgytomis: turėdami širdies patologiją gimsta apie 6–8 proc. naujagimių.

Vaiko širdies asociacija (VŠA) – vienintelė Lietuvoje organizacija, finansiškai ir morališkai padedanti vaikams, gimusiems su įgimtomis širdies ydomis, patyrusiems širdies operacijas ar širdies persodinimą. VŠA buria šeimas, medikus, skatina rūpintis vaikų sveikata ir savijauta, mažinti psichologinę įtampą dėl šeimoje augančio neįgalaus vaiko, padėti ugdyti tokio vaiko ar paauglio savivertę ir orumą. Viena didžiausių problemų, su kuria tenka susidurti, – reabilitacijos paslaugų vaikams po širdies operacijų trūkumas.

Paprojekčio lėšos – žinomumui apie ligą didinti

„Iš medikų išgirdus apie sunkią vaiko ligą, tėvus visuomet ištinka šokas. Toliau seka operacijos laukimas, didžiulė baimė, nežinomybė ir viltis – visus šiuos etapus pereina dauguma tėvų, auginančių vaiką su įgimta širdies yda, – teigė VŠA prezidentė Daiva Jonauskienė. – Sergantįjį širdies yda kartais dar lydi ir kitos sveikatos problemos, komplikacijos, sutrikusi įprasta raida. Todėl tam, kad vaikas galėtų gyventi visavertį gyvenimą, būtina pagalba.“

Nuo 2013 m. iki 2014 m. rugsėjo 30 d. buvo įgyvendinamas iš Lietuvos ir Šveicarijos bendradarbiavimo programos lėšų finansuojamas paprojektis „Širdis visam gyvenimui“, skirtas tikslinei grupei visos Lietuvos mastu. Vykdam paprojekčio veiklas, širdies ydas turinčių vaikų užimtumas tęsėsi 18 mėnesių.

„Organizavome penkias šeimų stovyklas ir net 52 itin prasmingus užsiėmimus su projekto asistentu, vaikų draugu Širdapūkiu. Taip pat buvo suorganizuotos 5 šventės sergantiems vaikams Vilniaus universitetinės ligoninės Santariškių klinikų II širdies chirurgijos skyriuje, – pasakojo D. Jonauskienė. – Tai suteikė daug teigiamų emocijų ir psichologinį palaikymą tiek sunkiai sergantiems vaikams, tiek juos slaugantiems asmenims.“

Į Santariškes – iš visos Lietuvos

Kita problema, su kuria susiduria, – VŠA nariams skirtų transporto ir laisvalaikio organizavimo paslaugų stoka. Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikos – vienintelė įstaiga visoje Lietuvoje, kurioje vaikams atliekamos širdies operacijos, zondavimas, todėl pasiekti šias klinikas tenka iš visų šalies kampelių.

Paprojekčio lėšomis įsigytas automobilis leido pasiekti planuotus tikslus – pusantūrų metų buvo teikiamos nemokamos transporto paslaugos sunkiomis širdies ligomis sergančių vaikų šeimoms – daugiavaikėms, socialiai remtinoms ar neturinčioms nuosavo automobilio.

Siekiant skleisti informaciją apie sunkiomis širdies ir kraujotakos ligomis sergančių vaikų problemas, VŠA vykdoma veikla ir paprojekčio įgyvendinimo eiga buvo nuolat viešinama internete, vyko konsultaciniai susitikimai su gydytojais kardiologais, reabilitologais. Įgyvendinant paprojektį įvairiuose Lietuvos miestuose surengtos 23 VŠA dokumentinio filmo „Vaiko Širdis“ peržiūros. Taip pat buvo išleista bukletų, skrajųčių, antroji knyga tėvams lietuvių kalba „Įgimtos vaikų širdies ydos“, skatinanti domėtis vaikų širdies ligomis ir reabilitacijos paslaugomis

sanatorijose „Saulutė“ ir „Žibutė“. Įvairiose gydymo įstaigose įrengti 7 informaciniai standai, suteikiantys informaciją apie VŠA veiklą ir paprojekčio įgyvendinimą.

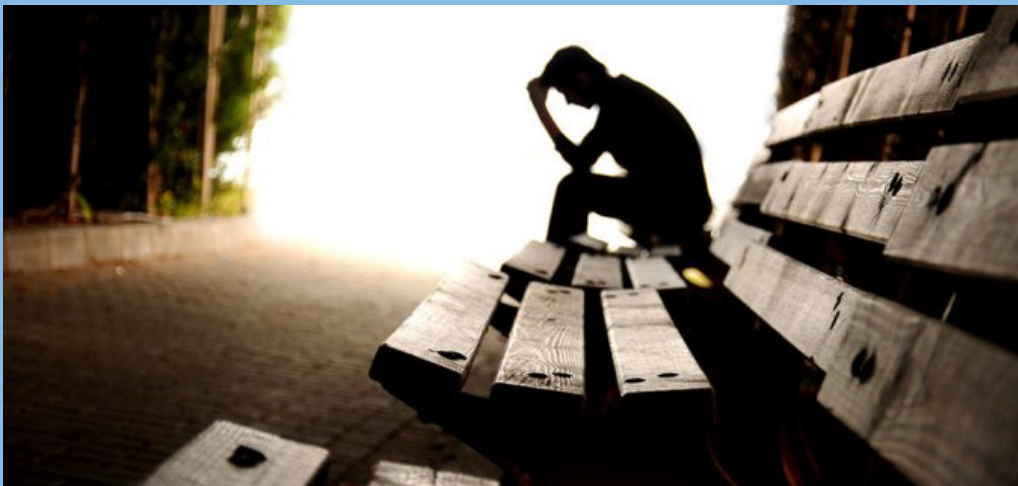
Iniciatyva tęsis ir toliau

„Paprojekčio „Širdis visam gyvenimui“ lėšos VŠA, kaip organizacijai, padėjo tapti stipresnei ir savarankiškesnei, atsirado daugiau galimybių planuoti ir įvykdyti užsibrėžtus tikslus. Taip pat pradėti organizuoti pirmosios Pasaulinės širdies dienos renginiai Vakarų Lietuvoje: jais atkreipiamas dėmesys į vaikus, augančius su širdies ligomis, – sakė VŠA prezidentė. – Vertindami projekto naudą galime tvirtinti, kad projektas tikrai prasmingas: sustiprėjo organizacijos savarankiškumas, padidėjo žinomumas. Įgyvendindami paprojektį bendradarbiavome su medikais, Europos Sąjungos komisaru Vyteniu Povilu Andriukaičiu ir tapome vieni iš Lietuvos pacientų forumo prie Sveikatos apsaugos ministerijos steigėjų.“

Pasak asociacijos vadovės, tiek pačiai VŠA, tiek tikslinei grupei „Širdis visam gyvenimui“ – pirmasis toks svarus projektas Lietuvoje. „Ateityje vykdysime tęstinę projekto veiklą – planuojame ir toliau dalyvauti bei organizuoti renginius, stovyklas, šviesti, dalintis informacija, o susidūrę su sunkia vaiko širdies liga tikimės, kad žmonės gaus taip reikalingą psichologinį palaikymą bei informacijos ir dažniau kreipsis į VŠA“, – apibendrina D. Jonauskienė.

Bendra paprojekčio „Širdis visam gyvenimui“ suma – 61 304 eurai. Iš jų 76,5 proc., arba 46 898 eurus, sudarė Šveicarijos paramos finansavimo lėšos, 13,5 proc., arba 8 276 eurai, – Lietuvos bendrojo finansavimo lėšos ir 10 proc., arba 6 130 eurų, – VŠA lėšos.

Diskriminacijai visuomenėje mažinti – mokymai visos šalies mastu

Psichikos sveikatos sutrikimų ar psichinę negalią turintys žmonės neretai yra visuomenės diskriminuojami: jie susiduria su menkomis įsidarbinimo galimybėmis, prastomis gydymo sąlygomis ir nepriežiūra, patiria atskirtį nuo kitų žmonių. VŠĮ „Psichikos sveikatos perspektyvos“ (buvusi VŠĮ „Globali iniciatyva psichiatrijoje“) 16 mėnesių vykdo paprojektą siekdamą prisidėti prie intelekto ar psichosocialinę negalią turinčiųjų žmogaus teisių užtikrinimo ir visuomenės švietimo, padėsiančio diskriminuojamai grupei sulaukti kur kas daugiau supratimo ir tolerancijos.

„Psichikos sveikatos tema visuomenėje kalbama labai mažai, tad iškilo klausimas, ar tai daugiau susiję su neigiamais stereotipais, ar paprasčiausiai nežinojimu. Paaiškėjo, kad net ilgai psichikos sveikatos priežiūros ar socialinių paslaugų sistemoje dirbantys specialistai nedaug tegali pasakyti apie klientų žmogaus teises ir, regis, apie tai nė nesusimąstoma“, – teigė paprojekto Nr. CH-5-FM-1/43 „VŠĮ „Globali iniciatyva

psichiatrijoje“ gebėjimų stiprinimas siekiant sisteminių pokyčių psichikos sveikatos srityje ir dalijantis patirtimi su kitomis NVO“ vadovė Ugnė Grigaitė.

2014 m. Higienos instituto duomenimis, Lietuvoje 1000 gyventojų teko 73 psichikos ir elgesio sutrikimų turintys asmenys. Siekiant užtikrinti specifinių žinių sklaidą, iš Lietuvos ir Šveicarijos bendradarbiavimo programos lėšų buvo įsteigtas Žinių ir mokymų centras, įsigyta konferencijų įranga ir vykdomi mokymai. VŠĮ „Psichikos sveikatos perspektyvos“ (PS) 2013 metais surengtuose mokymuose iš viso dalyvavo 95 psichikos sveikatos srityje veikiančių NVO ir bendruomenių atstovai iš Alytaus, Kauno, Marijampolės, Tauragės, Telšių, Utenos ir Vilniaus rajonų. Ypač didelio dėmesio sulaukė projektinės veiklos vykdymo šioje srityje tema.

PSP per penkiolika gyvavimo metų įgyvendino daugiau kaip 60 įvairaus masto ir apimties projektų ir dabar patirtimi ir žiniomis aktyviai

dalijasi su kolegomis bei bendraminčiais, dirbančiais skirtinguose Lietuvos kampeliuose. „Lietuvoje esame vieni iš nedaugelio, turintys ilgametę patirtį žmogaus teisių ir psichikos sveikatos, taip pat – ŽIV, AIDS ir psichikos sveikatos srityse. Esame įsigilinę į pakartotinio nusikalstamo elgesio vertinimo bei korekcijos efektyviausią praktiką, išmanome apie vystomąjį bendradarbiavimą ir senėjimo reiškinius globaliame kontekste“, – pasakojo PSP direktorė Karilė Levickaitė.

Mokymų temos atsirado remiantis ilgamete organizacijos, daug dėmesio skiriančios žmogaus teisių pažeidimams ir psichikos sveikatos sistemos spragoms, patirtimi. Tikimasi, kad ilgainiui, pasidalijus specifinėmis žiniomis, diskriminacija psichikos sveikatos sutrikimų turinčių asmenų atžvilgiu šalyje mažės.

„Sukauptomis žiniomis dalijamės su kolegomis ne tik iš nevyriausybinių, bet ir iš valstybinių sektorių. Įsiregistravome Valstybės tarnybos departamento mokymų teikimo bazėje, vykdome misiją skatinti efektyvią, humanišką ir etišką psichikos sveikatos priežiūrą Lietuvoje“, – kalbėjo K. Levickaitė. – „Prisideda ir tokios nevyriausybinių organizacijų kaip Vilniaus šeimos psichologijos centras, kuris, įgijęs kompetencijos pritraukti papildomų rėmėjų, plečia teikiamų paslaugų spektrą.“

Pasak PSP įgyvendinamo paprojekto vadovės U. Grigaitės, Lietuvos ir Šveicarijos bendradarbiavimo programa suteikė puikią galimybę susisteminti visas šias patirtis bei ekspertizes, dalytis jomis su kolegomis iš NVO, ir

tokiu būdu sustiprinti savo, kaip nevyriausybinių organizacijų, gebėjimus. Lietuvos ir Šveicarijos bendradarbiavimo programos Nevyriausybinių organizacijų fondo parama sudaro beveik 50 tūkst. eurų.

PSP deda pastangas reformuoti institucinės globos paslaugų sistemą, stacionarią globą didelėse institucijose keičiantis bendruomeninėmis paslaugomis (stacionariose globos institucijose gyvena daugiau nei 6 tūkst. sutrikusios psichikos ir intelekto asmenų), organizuojamos visuomenės švietimo kampanijas, siekiant paskatinti toleranciją visuomenėje.

Dabartinis klimato šilimas – sparčiausias per pastaruosius 10 tūkst. metų

Kaip kad istorikai vertina rašytinius šaltinius, taip Lietuvos durpynų ir pelkių tyrėjai geba vertinti durpynus. Durpynai – savotiškas gamtos archyvas, kurių klotuose sukaupta visa holoceno geologinės epochos istorija, kurią tiriant bandoma surinkti gamtos sąlygų kaitos įrodymus. Kaip keitėsi durpynų ekosistema ir klimatas per pastaruosius 10–11 tūkst. metų? Lietuvos ir šveicarų mokslininkai bando atsakyti į šį klausimą: pastaraisiais dešimtmečiais vykstantis globalus klimato atšilimas – neregėtai spartus.

Gamtos tyrimų centras kartu su partneriais – Vilniaus universitetu ir Berno universiteto Geologijos mokslų institutu – vykdo Lietuvos ir Šveicarijos bendradarbiavimo programos lėšomis finansuojamą projektą „Klimato kaita durpynuose: holoceno ženklai ir dabartinės tendencijos; įtaka bioįvairovei ir anglies deponavimui durpėse (CLIMPEAT)“, kuriuo siekiama išsiaiškinti holoceno klimato istorijos raidą.

„Iš pelkėje randamų indikatorių galime gana tiksliai nustatyti, kokios klimatinės sąlygos vyravo žemėje per pastaruosius 10–11 tūkst. metų, t. y. per geologinį holoceno laikotarpį. Atliekamais tyrimais siekiame rekonstruoti klimato kaitą per visą holoceno epochą mūsų šalies teritorijoje. Gauti rezultatai leis išties tiksliai apibūdinti vyravusius klimato pokyčius“, – teigė Gamtos tyrimų centro Klimato ir vandens tyrimo laboratorijos vadovas, doc. dr. Julius Taminskas.

Medžių augimas durpynuose labiausiai priklauso nuo gruntinio vandens svyravimų: esant aukštam vandens lygiui, šaknų sistema įsisavina

mažiau deguonies ir maisto medžiagų. Dėl to miško augalijos dinamika, fosiliniai įvairiuose durpių sluoksniuose užsikonservavusių medžių kelmiai atspindi visus praeities vandens lygio pokyčius, pagal kuriuos galima nustatyti tam tikru metu vyravusį klimatą. Pasak tyrimų vadovo, jei tirtume dar senesnius geologinius laikus, rastume dabartiniams nenusileidžiančių pokyčių, tačiau holoceno epocha labiausiai domina dėl regimai tai pašiltėjančio, tai vėl atšalčio klimato.

„Tokio stipraus ir intensyvaus klimato šiltėjimo dar nėra buvę. Mūsų tyrimai rodo labai greitą – vos per porą dešimtmečių išsivysčiusią – klimato kaitą. Dar vienas pastebėjimas: gauti duomenys sutampa su Skandinavijos šalyse ar Didžiojoje Britanijoje atliktų tyrimų duomenimis. Tai reiškia, kad mūsų šaliai rodmenys susiję su globalia klimato kaita“, – sakė projekto vadovas.

Šią dieną durpynų vaidmuo ypač aktualus. Durpynai – savotiška šiltnamio dujų deponavimo ekosistema. „Augalai iš atmosferos paima dujas, tačiau jiems suirus CO₂ grįžta į atmosferą. O durpyne didelė durpių dalis lieka nesuirusi – jos yra apsemtos vandens ir vis kaupiasi, „auga“, todėl surištas CO₂ ten ir lieka. Derėtų atkreipti dėmesį, kad durpynai ir pelkės yra CO₂ kiekį atmosferoje mažinančios sistemos. Taigi, jei durpių nekastume, nedegintume ir nenaudotume šiltnamio, o paliktume pelkėse, kur joms ir priklauso, didelė šiltnamio efektą skatinančių dujų dalis atmosferos nepasiektų“, – perspėjo doc. dr. J. Taminskas.

Durpynų tyrimai atliekami keturiose skirtingose Lietuvos vietose, kad gautus duomenis būtų galima palyginti tarpusavyje: Rėkyvos (Šiaulių r.) ir Aukštumalos (Šilutės r.) pelkėse, Čepelių raiste (Varėnos r.) ir Kerėplio ežero pelkėse

(Trakų r.). Tyrimui vykdyti projekto metu įrengtos lauko tyrimų aikštelės, kuriose padaryti gręžiniai su automatiniais vandens lygio ir temperatūros matuokliais, automatiniai dendrometrai.

„Projektas dar bus vykdomas tris pirmuosius 2016-ųjų mėnesius. Šiuo metu jau yra parengti keli moksliniai straipsniai, dalis jų – atspausdina, rengiama galutinė ataskaita. Taip pat numatomi tyrimų pristatymo renginiai mokslininkams bei visuomenei Lietuvoje ir Šveicarijoje“, – apie projekto pabaigos darbus pasakojo doc. dr. J. Taminskas.

Tikimasi, kad projektas CLIMPEAT padės išsiaiškinti ryšius tarp durpynų ekosistemų ir klimato pokyčių, tarp antropogeninės veiklos ir užkonservuotos anglies emisijų, o gautais duomenimis, atskleidžiančiais ryšius tarp pedosferos, atmosferos ir antropogeninių reiškinių, bus remiamasi siekiant durpynų išteklių išsaugojimo ir darnaus jų naudojimo.

Projekto „Klimato kaita durpynuose: holoceno ženklai ir dabartinės tendencijos; įtaka bioįvairovei ir anglies deponavimui durpėse (CLIMPEAT)“ darbai pradėti vykdyti 2013 metų sausį, o baigtis turėtų 2016 metų kovą. Projektui įgyvendinti skirta apie 588 164 eurų, iš kurių 499 939 eurų sudaro Šveicarijos parama ir 88 225 eurų – Lietuvos valstybės biudžeto lėšos.

Jūratė Vlaščenkienė
Tarptautinės finansinės paramos koordinavimo
skyriaus vedėjo pavaduotoja
Tel.: 8 5 239 02 93
El. paštas: jurate.vlaschenkiene@finmin.lt

Lietuvos ir Šveicarijos bendradarbiavimo programos projektų žemėlapis

Projektas „Nėščiųjų, gimdyvių ir naujagimių sveikatos priežiūros gerinimas Lietuvoje“.

Paprojektis „Širdis visam gyvenimui“.

Paprojektis „VŠĮ „Globali iniciatyva psichiatrijoje“ gebėjimų stiprinimas siekiant sisteminių pokyčių psichikos sveikatos srityje ir dalijantis patirtimi su kitomis NVO“.

Projektas „Klimato kaita durpynuose: holoceno ženkliai ir dabartinės tendencijos; įtaka biojvairovei ir anglies deponavimui durpėse (CLIMPEAT)“. Programa: Moksliniai tyrimai ir plėtra.

LIETUVOS IR ŠVEICARIJOS
BENDRADARBIAVIMO PROGRAMA

Šveicarijas parama – tikriems ir tikslingiems darbams